

Gedragprotocol Oranje Nassauschool

Inhoudsopgave

1. Inleiding.

1.1 Visie van de school.

1.2 Wat doet de Oranje Nassau aan een veilig klimaat?

2. Protocol ongewenst gedrag.

2.1 Doel en werkwijze protocol.

2.2 Schema agressief gedrag.

3. Belangrijke criteria.

3.1 Stappenplan (non-)verbaal agressief gedrag.

3.2 Stappenplan fysiek agressief gedrag.

3.3 Stappenplan stelen

3.4 Stappenplan vandalisme.

4. Duidelijk stappenplan voor leerkrachten van (non-) verbaal agressief en fysiek agressief gedrag.

5. Schoolondersteunende instanties met betrekking tot agressief gedrag.

1. Inleiding.

Op de Oranje Nassau School staan wij voor een veilig klimaat in en rond de school. Kinderen voelen. Toch gebeurt het nog vaak dat kinderen of ouders agressief gedrag vertonen, waardoor de sfeer in de school of groep als onveilig wordt ervaren. Om dit tegen te gaan of goed te kunnen aanpakken is dit protocol opgesteld. In dit protocol is te lezen welke stappen er genomen moeten worden bij agressief gedrag. Agressief gedrag is te verdelen in verschillende categorieën. Bij elke categorie is een stappenplan opgesteld.

1.1 Visie van de school.

- Op onze school gaan leerkrachten, kinderen en ouders op een respectvolle wijze met elkaar om;
- Op onze school mag iedereen zichzelf laten zien;
- Op onze school kan iedereen zich veilig voelen;
- Op onze school voelen leerkrachten, kinderen en ouders zich betrokken;
- Op onze school halen wij het beste uit elkaar;
- Op onze school wordt altijd gewerkt aan kwaliteitsverbetering;
- Op onze school hebben wij hoge verwachtingen van onze leerlingen;
- Op onze school heerst rust en orde;
- Op onze school krijgen kinderen de kans om hun eigen talenten te ontdekken;

1.2 Wat doet de school aan een veilig klimaat.

De school hanteert duidelijke schoolregels waar leerkrachten, kinderen en ouders zich aan moeten houden. De school werkt vanaf het schooljaar 2013-2014 met De Vreedzame School. Dit is een sociaal emotionele methode waardoor er een rode draad door de school loopt wat betreft sociaal – emotionele aanpak.

Twee keer in het jaar vullen de leerkrachten de observatielijst in van de signaleringsmethode ZIEN! Dit is om het gedrag van leerlingen op sociaal-emotioneel vlak in de gaten te houden en in te grijpen waar nodig.

2. Protocol agressief gedrag.

De Oranje Nassau School heeft al een aantal heldere afspraken gemaakt over de omgang met elkaar in en rond de school wat te lezen is in de schoolregels. De uitwerking van deze gedragsregels zijn nader gespecificeerd in een aantal stappenplannen waarin op heldere wijze de procedure van handelen en eventuele maatregelen staan uitgelegd. Deze stappenplannen vormen een richtlijn met als doel zoveel als mogelijk duidelijkheid te geven in de procedures bij agressief gedrag binnen onze school.

Dit protocol geldt voor alle betrokkenen van de school. Te denken aan directie, leerkrachten, overige medewerkers, leerlingen en ouders.

2.1 Doel en werkwijze protocol.

De doelen van de werkwijze en procedure zijn:

- * Creëren van een veilig schoolklimaat.
- * Duidelijkheid naar ouders, leerlingen en medewerkers over de wijze van handelen wat betreft agressief gedrag.
- * Preventief uitgangspunt door duidelijke informatie.
- * Leidraad voor de leerkracht, leerlingen en ouders.

Zorg Breedte Overleg.

Bij herhaaldelijk agressief gedrag, kan in overleg met de IB' er, een zorgmelding gemaakt worden bij het Zorg Breedte Overleg. Tijdens dit overleg, waarin deskundigen van bepaalde zorginstanties, de leerkracht en de IB'er aanwezig zijn, wordt het kind besproken en er worden afspraken gemaakt.

2.2 Soorten agressief gedrag.

Hieronder staan de verschillende soorten gedragingen die de Oranje Nassau School verstaat onder agressief gedrag.

Deze gedragingen worden binnen onze school niet geaccepteerd. Het is echter wel bepalend wie deze vormen van gedrag laten zien en welke maatregel hier aan verbonden is.

(Non-)verbaal agressief gedrag.
Definitie: alle vormen van opzettelijk een ander pijn doen zonder fysiek geweld te gebruiken: schelden, uitdagen, intimideren, negeren, vernederen, bedreigen, discrimineren.
Fysiek agressief gedrag.
Definitie: Alle vormen van opzettelijk een ander lichamelijk pijn doen: schoppen, slaan, bijten, krabben, haren trekken, stompen, kopstoot geven, duwen, etc.
Vandalisme
Definitie: Het doelbewust beschadigen en of vernielen van voorwerpen of materialen die een ander toebehoren.
Stelen
Definitie: Het toe eigenen of wegnemen van voorwerpen of materialen die een ander toebehoren.

3. Belangrijke criteria.

Bij het stappenplan agressief gedrag en de daarbij behorende maatregelen wordt er wel rekening gehouden met de volgende punten:

1. Welke vorm van ongewenst gedrag de leerling laat zien.
2. Emotionele ontwikkelingsleeftijd van de leerling.
3. Kalenderleeftijd van de leerling.
4. Gedragsproblematiek van de leerling.
5. Frequentie van gedrag bij de leerling.
6. De situatie waaronder het ongewenste gedrag zich afspeelt.
7. Cognitief niveau in relatie tot vergrijp.
8. Referentiekader van de leerling.

3.1 Stappenplan (non-) verbaal agressief gedrag.

Definitie: alle vormen van opzettelijk een ander pijn doen zonder fysiek geweld te gebruiken: schelden, uitdagen, intimideren, negeren, vernederen, bedreigen, discrimineren.

Stap 1. <u>Spreek de leerling(en) aan op het agressieve gedrag.</u>	Als een leerling non- verbaal agressief gedrag vertoont door uitdagend en intimiderend gedrag, niet luistert, de regels negeert, of verbaal agressief gedrag vertoont door de schelden, discrimineren, bedreigen of vernederen wordt deze leerling direct aangesproken door de leerkracht of door een mede-collega die dit gedrag signaleert. Afhankelijk van de situatie en de leerling gebeurt dit individueel of in groepsverband. <u>Hoe spreek je een kind aan op zijn gedrag:</u> 1. Maak contact met het kind. 2. Benoem wat er goed ging. 3. Benoem het ongewenst gedrag (wat zag je). 4. Vraag naar de rede van het ongewenste gedrag. 5. Benoem het gewenste gedrag. Zeg concreet wat het kind nu moet gaan doen. 7. Sluit af. <i>Wordt dit gedrag hierna nogmaal herhaald door de leerling, ga dan door naar stap 2.</i> <u>Is de situatie dusdanig dat het niet bij een waarschuwing kan blijven, dan volgt direct stap 2 bij non-verbale agressie en stap 3 bij verbale agressie.</u>
Stap 2. <u>Pas op met lichamelijk contact.</u>	Het lichamelijk contact tussen een leerkracht en een kind mag alleen functioneel zijn en gericht op gedragsverandering. Fysieke interventie door het kind vast te houden of te beperken in zijn of haar fysieke vrijheid is in deze situatie niet toegestaan, mits er een direct gevaar bestaat voor de leerling zelf of zijn of haar omgeving.
Stap 3. <u>Aparte plaats in de klas.</u>	De leerling moet bij non-verbaal agressief gedrag op een aparte plaats gezet worden. Dit kan op een plek binnen de klas zijn of waar het gedrag plaats heeft gevonden. De leerling blijft betrokken bij de activiteit.
Stap 4. <u>Aparte plaats buiten de klas.</u>	Heeft een aparte plaats geen zin omdat de leerling teveel prikkels krijgt waardoor zijn gedrag niet ophoudt dan moet de leerling in een ruimte gezet worden waar minder prikkels aanwezig zijn om tot rust te komen. Denk hierbij aan de gang of bij een collega in een andere klas. Belangrijk is dat de leerling te horen krijgt waarom hij op een andere plaats moet zitten, wat je van hem verwacht en hoelang dit gaat duren. De leerkracht houdt de leerling zelf in de gaten of draagt dit over aan de verantwoordelijke groepsleerkracht.
Stap 5. (alleen als stap 4 geen effect heeft) <u>Directeur.</u>	Hebben bovenstaande interventies geen effect op de leerling dan kan de leerling naar de directeur gebracht worden om daar tot rust te komen en na te denken over zijn eigen gedrag. De groepsleerkracht bepaald wanneer de leerling terug mag komen. Zo nodig wordt er in overleg met

	de directeur een maatregel genomen passend bij het gedrag en rekening houdend met bovengenoemde criteria (punt 3 protocol).
Stap 5 <u>Melding</u>	Dit gedrag van kinderen wordt zo concreet en objectief mogelijk vermeld in Parnassys en ouders van alle betrokkenen worden op de hoogte gebracht.
Stap 6 <u>Inschakeling</u> <u>IB.</u>	Bij voortdurende van het grensoverschrijdend gedrag wordt de IB-er ingeschakeld. Deze maakt samen met de leerkracht een plan van aanpak of past het huidige aan. Dit plan komt op papier en wordt met de ouders besproken. De collega's worden geïnformeerd over dit plan. Dit plan wordt ook in Parnassys geplaatst.
Stap 7 <u>Gesprek</u>	De groepsleerkracht en directeur gaan bij herhaaldelijk overtreden van school- en/of gedragsregels van de leerling in gesprek met de ouders. Er vindt overleg plaats over de zorgelijke situatie en er wordt gekeken op welke wijze het gedrag van de leerling op een positieve wijze beïnvloed kan worden. Er kan na het gesprek besloten worden tot een maatregel bijvoorbeeld een time-out of tijdelijke schorsing. Er wordt een verslag van het gesprek gemaakt. Dit gesprek komt in Parnassys.

3.2 Stappenplan fysiek agressief gedrag

Definitie: Alle vormen van opzettelijk een ander lichamelijk pijn doen:

schoppen, slaan, bijten, krabben, haren trekken, stompen, kopstoot geven, duwen, etc.

<p>Stap 1 <u>Spreek het kind aan op gedrag.</u></p>	<p>Kinderen die fysiek agressief gedrag vertonen worden hierop in ieder geval op het moment verbaal aangesproken door de leerkracht of een andere collega die dit gedrag signaleert. Het ongewenste gedrag dient direct gestopt te worden. Afhankelijk van de situatie en de leerling gebeurt dit individueel of in klassenverband. De leerkracht houdt hierbij rekening met de belangrijke criteria (punt 3 protocol).</p> <p><u>Hoe spreek je een kind aan op zijn gedrag:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Maak contact met het kind.2. Benoem wat er goed ging.3. Benoem het ongewenste gedrag (wat zag je).4. Vraag naar de rede van het ongewenste gedrag.5. Benoem het gewenste gedrag. Zeg concreet wat het kind nu moet gaan doen.6. Sluit af. <p><i>Als het kind zodanig fysiek geweld heeft gebruikt dat niet alleen op te lossen is door bovenstaande uit te voeren, ga dan <u>direct</u> door naar stap 2 of 3, als stap 2 niet van toepassing is.</i></p>
<p>Stap 2 <u>Fysiek ingrijpen</u></p>	<p>Het lichamelijk contact tussen een leerkracht en een kind mag alleen functioneel zijn en gericht op gedragsverandering. Fysieke interventie door het kind vast te houden of te beperken in zijn of haar fysieke vrijheid dient in eerste instantie voorkomen te worden. Indien er een direct gevaar ontstaat voor de leerling zelf of zijn omgeving kan de medewerker genoodzaakt zijn de leerling te beperken in zijn of haar fysieke handelen. Deze afweging wordt gemaakt door de betrokken medewerker. De geplaatste fysieke interventie dient zo kort als mogelijk te zijn en te allen tijde gericht te zijn op herstel van de situatie. Ga alleen over tot fysiek ingrijpen als je zeker weet dat je de situatie onder controle kunt krijgen. Als dit niet lukt dan gaat je eigen veiligheid en die van anderen voor alles. In het uiterste geval probeer je de andere aanwezigen in veiligheid te brengen en belt de politie voor assistentie of laat iemand anders dit doen.</p>
<p>Stap 3. <u>Aparte plaats buiten de klas.</u></p>	<p>Plaats het kind uit de situatie door het kind bij een andere collega te plaatsen of bij ernstig fysiek geweld bij de directie. De kinderen kunnen hier tot rust komen. De groepsleerkracht bepaald wanneer de leerling terug mag komen. Zo nodig wordt er in overleg met de directeur een maatregel genomen passend bij het gedrag en rekening houdend met bovenstaande belangrijke criteria (protocol punt 3).</p>
<p>Stap 4. <u>Informereren en melden</u></p>	<p>De ouders van de betrokken leerlingen worden direct geïnformeerd. Van het incident wordt er een verslag in Parnassys gemaakt.</p>

<p>Stap 5. <u>Inschakeling</u> <u>IB.</u></p>	<p>Bij voortdurende van het ongewenste gedrag wordt de IB-er ingeschakeld. Deze maakt samen met de leerkracht een plan van aanpak of past het huidige aan. Dit plan komt op papier en wordt met de ouders besproken. De collega's worden geïnformeerd over dit plan. Dit plan wordt ook in Parnassys geplaatst.</p>
<p>Stap 6. <u>Maatregel</u> <u>treffen</u></p>	<p>Bij ernstig fysiek gedrag gaat de directeur van de school in gesprek met de leerling, ouders en indien nodig de betrokken leerkracht en overweegt aan de hand van de criteria (protocol punt 3) wat de gevolgen zullen zijn van het gedrag van de leerling. Dit kan het volgende inhouden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een waarschuwing op papier. - Een disciplinaire strafmaatregel in de vorm van een taakstraf. - Schorsing of verwijdering (zie procedure time-out, schorsing en verwijdering). - Aangifte bij politie en justitiële vervolging.

3.3 Stappenplan stelen

Definitie stelen: Het toe eigenen of wegnemen van voorwerpen of materialen die een ander toebehoren.

Stap 1 <u>Spreek het kind aan op gedrag</u>	Als een leerling betrapt wordt op diefstal door een medewerker wordt de leerling hier in ieder geval per direct op aangesproken door de medewerker die dit gedrag signaleert, tenzij expliciet anders overeengekomen. Dit gebeurt altijd op individuele basis. De medewerker houdt hierbij rekening met genoemde belangrijke criteria (protocol punt 3).
Stap 2 <u>In beslagname.</u>	De medewerker mag ten alle tijden het gestolen voorwerp in beslag nemen. Dit voorwerp wordt afgegeven bij de directie. Bij afwezigheid van directie wordt het afgegeven bij de administratie.
Stap 3 <u>Melding</u>	Dit gedrag en deze leerling moet direct gemeld worden bij de directie.
Stap 4 <u>Informereren</u>	De ouders/verzorgers van het kind worden meteen op de hoogte gebracht van het incident en het bijbehorende gedrag.
Stap 5 <u>Registratie</u>	In Parnassys wordt er een verslag gemaakt van het incident.
Stap 6 <u>Gesprek en maatregelen.</u>	De directie van de school gaat in gesprek met de ouders, leerling en leerkracht en overweegt aan de hand van de genoemde criteria (protocol punt 3) wat de gevolgen zullen zijn van het gedrag van de leerling.
Stap 7 <u>Aangifte bij de politie.</u>	De directie gaat in overleg met de leerkracht die de leerling op het strafbaar feit heeft betrapt of aangifte bij de politie gewenst is.

3.4 Stappenplan vandalisme/vernieling/beschadiging

Definitie: Het doelbewust beschadigen en of vernielen van voorwerpen of materialen die een ander toebehoren.

Stap 1 <u>Kinderen aanspreken op gedrag.</u>	Leerkrachten die kinderen spullen zien vernielen spreken de kinderen direct verbaal aan op dit ongewenste gedrag. Dit gedrag moet meteen stoppen. Afhankelijk van de situatie gebeurt dit individueel of in groepsverband.
Stap 2 <u>Fysiek ingrijpen.</u>	Indien er een direct gevaar ontstaat voor de leerling zelf of zijn omgeving kan de leerkracht genoodzaakt zijn de leerling te beperken in zijn of haar fysieke handelen. Deze afweging wordt gemaakt door de betrokken leerkracht. De geplaatste fysieke interventie dient zo kort als mogelijk te zijn en gericht te zijn op herstel van de situatie. Ga alleen over tot fysiek ingrijpen als je zeker weet dat je de situatie onder controle kunt krijgen. Als dit niet lukt dan gaat je eigen veiligheid en die van anderen voor alles. Je probeert de andere aanwezigen in veiligheid te brengen en belt de politie voor assistentie of laat iemand anders dit doen.
Stap 3 <u>Informereren</u>	De directie en de ouders worden direct op de hoogte gebracht van het incident.
Stap 4 <u>Verantwoordelijkheid</u>	Bij het aanrichten van materiële schade aan gebouwen en/of eigendommen van de school, dan wel van medewerkers van de school of andere leerlingen worden de ouders van de leerling aansprakelijk gesteld voor de toegebrachte schade.
Stap 5 <u>Melding</u>	Er wordt een verslag gemaakt in Parnassys van het incident.
Stap 6 <u>Aangifte</u>	Bij schade van materialen van de school besluit de directie over eventuele aangifte. Bij schade aan persoonlijke eigendommen van een medewerker zorgt de medewerker zelf voor een opgave van de schade. Hij/zij geeft de schade door aan de directie. De directie of werknemer doet bij de politie aangifte van vernieling/ vandalisme of beschadiging.
Stap 7 <u>Maatregelen</u>	De directie van de school gaat in gesprek met de leerling, ouders en indien nodig de betrokken leerkracht en overweegt aan de hand van genoemde criteria (protocol punt 3) wat de gevolgen zullen zijn van het gedrag van de leerling. Hierbij kan gedacht worden aan verwijdering/schorsing of aangifte bij de politie. Dit hangt af van de ernst van het incident.

5. Duidelijk stappenplan voor leerkrachten voor (non) verbaal agressief en fysiek agressief gedrag.

Stappen	(Non)verbaal agressief gedrag.	Fysiek agressief gedrag.
1.	<u>Spreek de leerling(en) aan op het ongewenste gedrag.</u>	<u>Spreek de leerling(en) aan op het ongewenste gedrag.</u>
2.	<u>Pas op met lichamelijk contact.</u> Hierbij mag je geen lichamelijk contact gebruiken. Dit moet je kunnen vermijden.	<u>Fysiek ingrijpen.</u> Ga alleen over tot fysiek ingrijpen als je zeker weet dat je de situatie onder controle kunt krijgen. Als dit niet lukt dan gaat je eigen veiligheid en die van anderen voor alles.
3.	<u>Aparte plaats in de klas.</u> Laat de leerling tot rust komen. Lukt dit niet in eigen klas, dan buiten de klas.	<u>Aparte plaats buiten de klas.</u> Plaats de leerling in een andere klas om rustig te worden. Wees duidelijk naar de leerling waarom hij weg moet en hoe lang hij weg moet. Bij extreem fysiek geweld moet het kind rustig worden bij de directie.
4.	<u>Aparte plaats buiten de klas.</u> Plaats de leerling in een andere klas om rustig te worden. Wees duidelijk naar de leerling waarom hij weg moet en hoe lang hij weg moet.	<u>Informer en melden.</u> De ouders van alle betrokkenen worden geïnformeerd en er wordt een melding gedaan in Parnassys.
5.	(alleen als stap 4 geen effect heeft) <u>Directeur.</u> In extreme gevallen moet het kind rustig worden bij de directie. Alleen als stap 4 geen effect heeft.	<u>Inschakeling IB.</u> Plan van aanpak opstellen bij herhaald gedrag.
6.	<u>Melding</u> In Parnassys	<u>Maatregel treffen.</u> Bij ernstig fysiek gedrag gaat de directie met de leerkracht en ouders in gesprek. Er worden maatregelen genomen.
7.	<u>Inschakeling IB.</u> Plan van aanpak opstellen bij herhaald gedrag.	
8.	<u>Gesprek</u> Bij herhaaldelijke overtreding gaat de directie met de leerkracht en de ouders in gesprek. Er worden maatregelen genomen.	

5. Instanties.

Als er een melding gemaakt moet worden of er is hulp nodig bij een leerling of bij het oplossen van agressief gedrag zijn er een aantal instanties waar je als school terecht kunt. Onderstaande instanties kunnen de school van dienst zijn.

Fysieke agressie, vernieling, diefstal:

- Huisarts
- Advies- en meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

Verbale agressie:

- zie bovenstaande
- Meldpunt discriminatie.